

TUỔI GIÀ VÀ CHÁU

TRẦN THIÊN

Buổi chiều mùa Đông, trong căn phòng ấm, rượu nồng, câu chuyện được chuyển sang đề tài **Tuổi Già Và Cháu**.

Một Chu Văn An, miệng cười hóm hỉnh, mở đầu:

- Ngày xưa **mình** nuôi **con** ra Bác Sĩ, ngày nay **con** nuôi **mình** ra Bác Tài.

Đúng vậy, với mớ tuổi trên 6 bố, đa số đều trở thành ông bà nội, ông bà ngoại, đưa đưa đón đón cháu đi học chữ, học đờn, học các trò thể thao. Ông bà trở thành những bác tài chuyên nghiệp, lái thật cẩn thận, đúng hẹn, đúng giờ. Chu Văn An ấy còn nói thêm rằng:

- Nhớ gì thì không cần nhớ. Nhưng nhớ thật kỹ ngày nào Nanny tắm, và tắm lúc mấy giờ. Nhớ để có mặt, giữ cháu cho Nanny tắm. Nếu không, Nanny sẽ “làm cao” bỏ việc thì ông bà phải ôm cháu miết thôi.

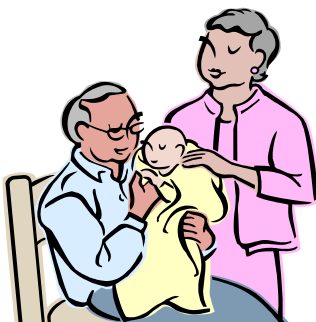
(Chu Văn An này nói, mấy Chu Văn An khác cười ngất, vì biết Nanny của bạn mình mới từ Việt Nam qua, còn đỏ da thắm thịt và tuổi đang sồn sồn lắm).

Chị bạn ngồi gần nói chen vào:

- Tôi không có Nanny phụ đâu, mà lúc nào cũng 5 hay 6 đứa. Nhiều khi tụi nó chạy ngang qua cửa, thấy bóng mình là bỏ con xuống, hồi con vô nhà mình, rồi lái xe đi liền, sợ mình không chịu nhận. Nó cứ bỏ đại xuống như thế. Mình biết làm sao đây! Phải nhận giữ cháu thôi.

Ông chồng già không chịu thua, miệng run run, nói như than:

- Cả ngày, gần như tôi chỉ ngồi trên xe.

- Tội ông nhà tôi thế đó. Đã yếu rồi, mà đưa hết đứa này, lại đón đứa kia.
- Nào có chỉ đưa đón thôi đâu. Còn lo cho chúng ăn, chúng mặc nữa chứ.

Bà vợ nói thêm như để giải thích cho rõ nghĩa chữ ăn:

- Có ngày, gần tối rồi, một đứa điện thoại sang: “Ba mẹ ơi, cho tụi con ăn cơm với, vì hôm nay, con cháu nó quấy quá, con chẳng thối nấu gì được cả”.

Thế là hai vợ chồng già lại lao đầu ngay vào bếp. Có gì trong tủ lạnh lấy ra, cho vào microwave để rã băng liền.

Một ông bạn chơi Tennis, vốn tính lười giữ cháu, cũng vô góp ý:

- Bạn bè nào mà mời tôi ăn vào chiều thứ Bảy, là xin lỗi đi, tôi bận ra sân. Thế mà vì mấy đứa cháu tôi phải bỏ chơi đấy. Mãi chược cũng phải đổi ngày xoa nữa kia.

Ông bạn mê đi du lịch, than về chuyến đi chơi vừa qua:

- Người ta đi thêm mà mình phải bỏ về nửa chừng, tiếc quá. Vì mấy đứa cháu không có ai coi ở nhà.

Một dẫu Chu Văn An ghé vào tai chị bạn ngồi bên cạnh, hí hửng khoe:

- Hôm qua, có nhiều đồ “Sale” ở City, tôi đi xe lửa lên City đấy.
- Chà chị đi xa thế, tốn nhiều thời giờ lắm.
- Tụi trẻ nó đang holidays mà, mình chỉ được tự do hai ngày nữa thôi. Tôi phải đi chứ. Tuần tới tôi bận bù đầu đưa rước rồi.

Ông bạn đầu hỏi thấy thế, liền đặt câu hỏi:

- Này các ông các bà cứ than. Nếu bây giờ không có đứa cháu nào đến, không có đứa nào để chơi. Rồi các ông bà sẽ biết, cháu cần mình hay mình cần cháu đây?

Một chị khác nói chậm rãi:

- Đứa cháu tôi nó lai Úc gốc Ý, mà nó nói được vài câu tiếng Việt, đòi tôi dạy nó nấu phở, làm tôi sướng quá.

Tôn ngồi nghe và nghĩ về tuổi già của mình. Qua biết bao thăng trầm của đất nước, bây giờ mình còn được sống ở một xứ an bình, cơm không lo đói, áo không lo rét, đã là một sự may mắn và nhiều phước đức quá. Rồi giải trí thì không thiếu thứ gì, bia rượu lúc nào cũng sẵn, ăn ngon lúc nào cũng có. Báo chí sách vở dư thừa, tivi đủ kiểu, tin tức tràn ngập trên computer (Internet). Âm nhạc Tây, Tàu, Việt, đủ loại, từ nhạc vàng đến karaoke. Thể thao thì bóng bàn, tennis, đến trượt tuyết, đi Gym. Đi chơi thì từ đi nhảy đầm đến đi tắm nước

nóng. Du lịch từ gần tới xa, từ trong nước đến ra hải ngoại. Những người có chút khả năng riêng tha hồ viết văn, làm thơ, soạn nhạc, hội họa. Chưa kể thú chơi xe hơi, thú trồng cây, chơi kiểng, thú lắp hồ cá và xây hòn non bộ v.v... Thật là đầy đủ. Nhưng sao trong ta vẫn có những nỗi buồn. Cảm nhận về các giải trí chỉ vui hời hợt thoáng qua. Có lẽ, đôi khi vẫn tự thâm nhủ “Ôi thời oanh liệt nay còn đâu!”. Đúng rồi, ngày xưa oanh oanh, liệt liệt, yêu là yêu không bờ bến. Ai ai cũng đáng yêu, đáng mến, ai ai cũng đẹp. Cơ hồ Tôn muốn ôm cả trái đất trong vòng tay. Má đỏ, môi hồng, tóc thề, dáng thon, ... Tất cả đã làm tim Tôn thổn thức, xao xuyến. Rồi một ngày, lòng Tôn “khuyu” xuống trước một người. Rồi hỏi, rồi cưới, rồi những đứa con xinh xắn ra chào đời. Nào hai ba người giúp việc, nào lính đưa con đi học, nào thầy kèm trẻ ở nhà. Tôn chỉ gần con trên danh nghĩa, nhưng thật sự chẳng gần con. Tôn đang say men hạnh phúc, thì bỗng dưng tai họa ập đến. Nước mất nhà tan. Tôn yêu con, lo lắng cho con, nhưng chẳng còn điều kiện và thời giờ để chăm sóc con nữa. Trong tù, Tôn thèm được ôm con trong vòng tay, được dạy con học, được chơi với con. Nhớ vô vẩn. Ngày ra tù, chưa kịp sống bên con, bên vợ, Tôn lại ra đi tìm tự do. Đến xứ ngoài, với đôi bàn tay trắng, vợ chồng phải lao vào công việc để mưu tìm cuộc sống. Thay đổi ngôn ngữ, con cái phải học ngày, học đêm cho kịp người.

Bây giờ, cuộc sống tương đối ổn định, giải trí có thừa. Nhưng các trò giải trí chỉ đem lại nguồn vui hời hợt bên ngoài, như chỉ để khỏa lấp nỗi buồn của những ngày xa xứ hay che dấu sự tàn tạ của tuổi già.

Đột nhiên, với tư cách là “ông bà”, Tôn tìm thấy một nguồn vui dạt dào, sâu lắng. Ôi, thân yêu vô cùng, quý giá vô ngần, với những đứa cháu nội, cháu ngoại ngây thơ trong trắng đang là bạn thân của ta. Tuổi già vui hẳn lên dầu mệt thêm nhiều.

Một dẫu Chu Văn An đã nói:

- Không có tội nhỏ đến nhà thì buồn. Có chúng đến thì mệt, nhưng vui. Mình và ông xã nói với nhau: Thôi tha chọn “mệt” mà “vui”.

(Một Chu Văn An nghe thế, nói nhỏ vào tai một Chu Văn An ngồi cạnh: “Dĩ nhiên rồi, sướng thì phải mệt chứ”. Rồi cười hích hích. Đúng là Chu Văn An thứ thiệt).

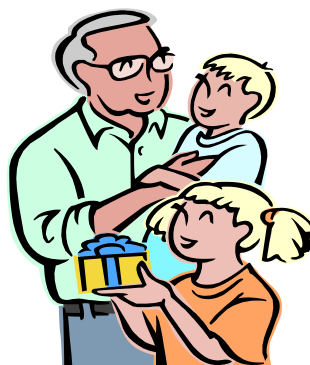
Bây giờ cháu là con, những đứa con mà Tôn thèm được nâng niu âu yếm của ngày nào. Tôn thích thú khi thấy cháu thay đổi từng ngày, từng tuần. Mới ngày hôm trước chưa đếm được 5 đầu ngón

tay. Hôm sau đã thuộc lầu từ 1 tới 20 cả tiếng Việt lẫn tiếng Anh. Mới hôm trước còn tè trong quần, hôm nay đã tự bắc ghế leo lên toilet và miệng liên thoảng: “Ông nội ra đi, đóng cửa cho con”. Tôn nhớ lại ngày xưa, chẳng bao giờ biết con tường tận như vậy. Bây giờ nhìn ngắm cháu như ngắm một chậu bông quý, theo dõi từng búp xanh vừa hé, say sưa thưởng thức lúc vừa trở nụ, lúc mới đơm hoa.

Nói đến niềm vui do các cháu mang lại, thì thật là vô tận. Các cháu luôn luôn tạo ra những bất ngờ. Sáng sáng, Tôn chờ con cháu nội đi học mẫu giáo. Cháu ngồi ghế sau hát khe khẽ những bài ca, khi thì tiếng Anh, khi thì tiếng Việt. Ngày trước, lòng Tôn thật êm ả khi nghe giọng hát nhẹ nhàng của Lê Thanh, giờ đây, sự êm ả còn sâu lắng hơn nhiều khi cháu nội 3 tuổi cất tiếng hát ê a, ngộ nghĩnh. Lòng Tôn chùng xuống, nét mặt Tôn dần ra thoải mái. Chiều đến, Tôn vào lớp để đón cháu về. Cháu chạy ra ôm chầm lấy Tôn, mắt sáng, môi cười, rồi líu lo kể chuyện trong lớp học. Bà tiên, bà phù thủy, Cinderella, Little Mermaid ... như hiện diện đâu đây trong chiếc xe nhỏ bé của Tôn. Tôn quay lại đưa cho cháu viên kẹo, cháu nói thật nhanh: “*Cảm ơn ông nội, thank you ông nội*. Ông nội nói con *giỏi* đi”. Ông nội phải mỉm cười và nhắc lại thói: “Con giỏi, con giỏi lắm”. Và một hôm trong phòng mạch, có người Úc hỏi cháu:

- *What's your name?*
- *Angelina Tran*. Cháu trả lời rất nhanh và rất nhỏ, khiến Tôn chưa rõ hỏi lại:
- *Con vừa nói con tên gì? Nó trả lời:*
- *Con tên Bé Thơ*. Tôn đầu ngờ rằng mới 3 tuổi mà khi hỏi bằng tiếng Việt thì nó trả lời bằng tên Việt nam.

Còn thằng cháu nội 2 tuổi, mỗi lần đến chơi nhà, thì toe miệng cười: “Ông nội ơi, bà nội ơi, Alfynê”. Bao giờ cũng vậy, khi bố mẹ cháu chào về là cháu chạy lại ôm chầm lấy ông hoặc bà, không muốn rời, làm ông bà thật cảm động và dạt dào tình yêu thương.

Các cháu có thính giác nhạy bén. Mới hai hoặc ba tuổi coi phim hoạt họa rất thích thú vì chỉ sau vài lần, các cháu đã hát theo được những bài ca trong phim, dù chưa hiểu nghĩa là gì. Một hôm, Tôn đến thăm một ông Thầy cũ của trường Chu

Văn An, cháu ngoại ông lú lo toàn giọng Huế. Tôn ngờ ngàng, nghe mà mê luôn. Ngày xưa Thầy hét ra lửa với học trò lớn tuổi. Bây giờ Thầy “sợ” mỗi lần cháu ba tuổi hét Thầy. Thầy “sợ” mà Thầy vui, Thầy nựng.

Tự nhiên vợ chồng Tôn thấy tuổi già còn hữu ích, cuộc sống còn giá trị, niềm vui thành sâu lắng như âm thanh có tiếng vang, như hình bóng có phản chiếu. Nguồn vui của vợ chồng Tôn là giúp đỡ cho con cháu những thời giờ quý báu, những săn sóc trong yêu thương và nhất là còn gìn giữ bảo vệ được một chút tiếng nói, một chút văn hoá trong các món ăn và một chút truyền thống Việt Nam để lại cho thế hệ thứ ba. Dù đóng góp nhỏ nhoi, nhưng vợ chồng Tôn cảm thấy sung sướng sâu xa tận đáy lòng.

Thế hệ A đã xong bốn phận đi tìm tự do, thế hệ B đã vươn lên hơn hẳn trong cuộc sống và thế hệ C đang vượt cao trên một nền tảng tương đối vững chắc do cha mẹ, ông bà xây dựng theo nề nếp quê xưa. Và cũng mong rằng với sự dạy dỗ, diu dặt thương yêu của ông bà, đàn cháu sẽ kiêu hãnh mình là người Việt, bởi vì ông bà vẫn còn là những người Việt Nam chân chính.

Tôn nghĩ đến các Nanny Chu Văn An ngồi đây, đều là những người tỵ nạn Cộng Sản, Chắc chắn sẽ cho con cháu hiểu rằng, chúng ta đã vì tự do mà đến đây. Một cách đơn giản, có lẽ là mỗi gia đình cần có một cuốn gia phả, ít nhất là viết từ đời chúng ta trở đi. Những cuốn gia phả này sẽ là những trang sử bi hùng trong trang sử bi hùng lớn của dân tộc. Gia phả sẽ ghi lại những gì đã xảy ra cho chúng ta trong từng cuộc chiến chống Pháp, chống Nhật, Việt Minh rồi Cộng Sản. Chúng ta đã là nhân chứng quý giá của một thời đại đầy biến động và thảm khốc. Nhất là nhân chứng cuộc hành trình tìm tự do thật lớn lao trong lịch sử. Hiểu rõ điều đó để làm hành trang tinh thần cho cuộc sống, con cháu chúng ta sẽ ngẩng cao đầu và sung sướng là người Việt Nam.

Nghĩ đến đây, Tôn đứng dậy, nâng cao ly rượu mời các bạn:

- Cạn ly nào, chúc mừng. Chúc mừng nhau vì chúng ta đã được sống ở đây và có “job” Nanny dễ thương cho tuổi già.

TRẦN THIÊN